

03.10.2022

Utdanningsplan for akutt- og mottaksmedisin

Helse Stavanger

Innholdsfortegnelse

Innholdsfortegnelse	1
Beskrivelse av utdanningsvirksomheten	2
Hoved læringsarena	2
Oversikt over spesialiseringsforløpet for LIS AMM	3
Figur 1 oversikt over spesialiseringsforløpet for AMM	3
Introduksjon av nye LIS AMM	4
Individuelle utdanningsplaner	4
Beskrivelse av Klinisk tjeneste, rotasjoner og hospiteringer	4
Spesifikke momenter for læringsaktiviteter del 2, felles indremedisin	5
Spesifikke momenter for læringsaktiviteter del 3, akutt- og mottaksmedisin	6
Felles kompetansemål (FKM)	10
Figur 2 Oversikt over læringsarena og tilhørende FIM- og AMM læringsmål	11
Teoretisk undervisning og kurs	12
Ferdighetstrening og simulering	12
Forskning	12
Supervisjon, veiledning og faglig utvikling	13
Vurdering og dokumentasjon av oppnådde læringsmål	13
Etterutdanning for spesialister	14
Utdanningsutvalg og utdanningsansvarlig overlege	14
Tillitsvalgte	14
Kontakt	14

Beskrivelse av utdanningsvirksomheten

Helse Stavanger HF har ansvar for ca. 376 000 innbyggere i Sør-Rogaland og hadde totalt ca. 58 600 Ø-Hjelp pasienter til i 2021, hvorav ca. 36 000 (61%) ble vurdert i akuttmottaket og ca. 10500 (18%) ved vår skadepoliklinikk. Pasienttilstrømmingen til akuttmottaket representerer et bredt spekter av indremedisinske, kirurgiske, nevrologiske, nevrokirurgiske og hemato-onkologiske problemstillinger, samt kritisk syke pasienter innen andre fagområder som for eksempel pediatri og Øre- nese- hals. Plan for akuttflyten i det nye sykehuset vårt, som skal stå ferdig i sluttet av 2024, er under utarbeiding. Det nye akuttmottaket blir større i areal og bredere i pasientsammensetning. Alle barn skal tas imot i det nye mottaket og flere løp for gynekologi og akutte ØNH problemstillinger vil håndteres her.

Hoved læringsarena

LIS del 2 forløpet og hoveddelen av LIS del 3 forløpet for akutt- og mottaksmedisin (AMM) foregår i Mottaksklinikken. Mottaksklinikken består i dag av Mottaks- observasjons- og behandlingsavdelingen (MOBA) sammen med Medisinsk avdeling (med seksjoner for endokrinologi, geriatri, fordøyelsesykdommer, infeksjonssykdommer, lungesykdommer, nyresykdommer) Avdeling for revmatologi, Kardiologisk avdeling, samt Avdeling for LIS (der alle LIS med felles indremedisin del 2 er ansatt).

Hovedarenaen for LIS AMM er i MOBA. Denne avdelingen består av akuttmottak, skadepoliklinikk, observasjons- og behandlingsavdelingen (OBA) og Diagnostisk senter og MOBA kontor. OBA har 22 sengeplasser og driftes av leger med AMM kompetanse. Her behandles gjerne også pasienter tilhørende fag kirurgi, ortopedi og nevrologi med leger fra disse fagfeltene. Pediatriske pasienter mellom 14 og 18, med hoveddiagnose rus/ intoksikasjon behandles av AMM. Det er etablert samarbeid med Klinikken psykisk helsevern voksne, Avdeling for rus- og avhengighetsbehandling, samt Barne- og ungdomspsykiatrisk avdeling. Det piloteres i 2022 egen enhet på 6 senger i OBA spesifikt for tverrfaglige problemstillinger innenfor somatikk, rus og psykiatri. Diagnostisk senter har 14 sengeplasser i tillegg til egen poliklinikk for håndtering av uavklarte pasienter med mistanke om kreft eller annen alvorlig sykdom.

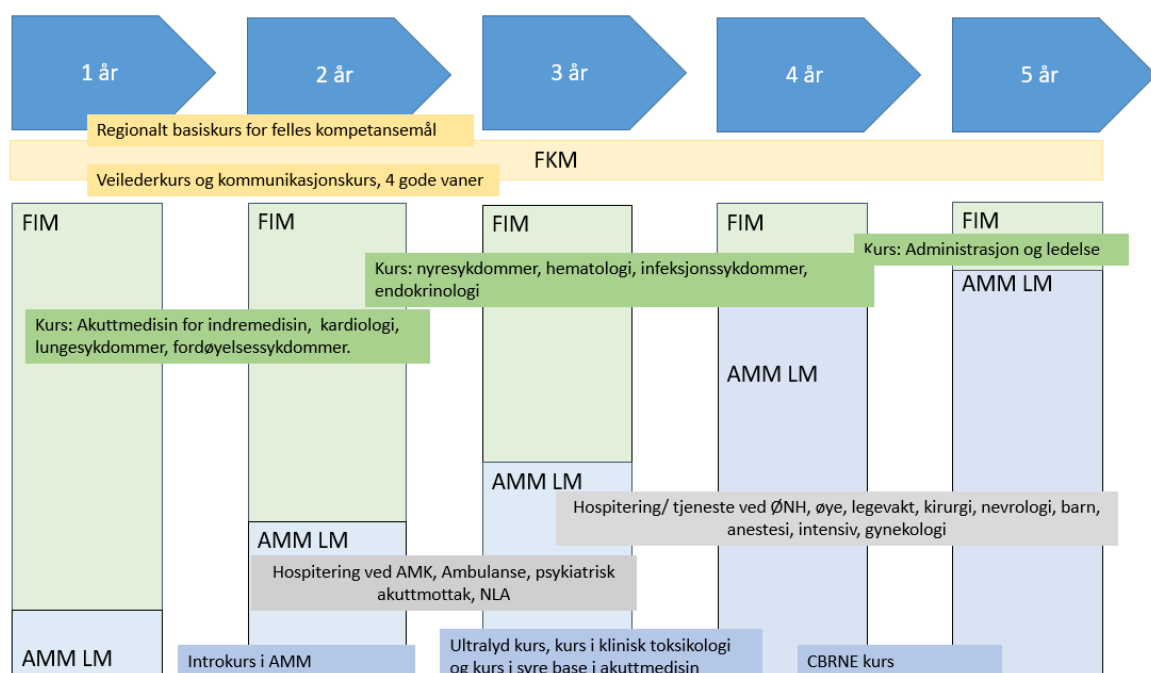
Det er ansatt 86 overleger i Mottaksklinikken samt 80 LIS2/3. Fem leger i Mottaksklinikken har i dag spesialiteten akutt- og mottaksmedisin (AMM) der 4 er ansatt i MOBA. Av LIS stillingene i Mottaksklinikken er 10 stillinger rettet mot akutt- og mottaksmedisin. Fra januar 2023 tilføres ytterligere 6 AMM- overlegestillinger til MOBA - som sikrer tilstedeværelse av AMM overleger/ nærspecialiser i akuttmottak på dag og kveld alle ukedager, dagtid i helg, samt med bakvakts telefon på natt.

Mottaksklinikkens LIS- leger, inkludert AMM-LIS, inngår i respektive vaktlag alt etter kompetanse og ferdighetsnivå. Det er i dag i hovedsak tre nivåer av LIS- vaktlag. Første skille går på når man har vært på Medisinsk intensiv overvåkning og etter dette leder stans team og kritisk syk voksen team, samt mest erfarne nivå der man innehar et større ansvar for helhetlig klinisk ledelse av vaktteamet eller ansvar for Mottaksklinikkens pasienter i triage. AMM LIS har i plan dagtidsarbeid i mottak. Når antall erfarne LIS AMM blir større, planlegges det for dannelse av eget vaktlag- LIS-AMM.

Oversikt over spesialiseringsforløpet for LIS AMM

spesialiseringforløpet for spesialiteten AMM er lagt opp for å dekke de til enhver tids gjeldende læringsmål for spesialiteten (del 2, del 3 og FKM), samt anbefalinger relatert til denne utdanning gitt av Spesialitetskomiteen i akutt- og mottaksmedisin (SKAMM) med henblikk på læringsaktiviteter og prosedyrer.

Figur 1 oversikt over spesialiseringsforløpet for AMM

Figuren illustrerer hvordan AMM LIS over minimum 5 år vil fordele tiden sin på FIM læringsmål og AMM Læringsmål samt prioritering av kurs. Hospitering og tjeneste som dekker læringsmål der vi også har supervisører som ikke er ansatt i mottaksklinikken, fordeles hovedsakelig over år 2-5.

Introduksjon av nye LIS AMM

Nye LIS AMM introduseres via introduksjonsdag som inkluderer utdeling av klær og ID kort, samt omvisning på sengepostene, i akuttmottak og på poliklinikkene. Det tilbys e-læringskurs i IT-systemer. Veileder og kompetanseplaner tildeles til oppstart.

Individuelle utdanningsplaner

Ved tilsetning vil det utarbeides en individuell utdanningsplan for LIS, som viser hva LIS skal gjennomføre (læringsmål, læringsaktiviteter og læringsarenaer), basert på hvor i utdanningsløpet LIS starter. Veileder skal følge med i den faglige progresjonen under spesialiseringsforløpet og bidra til individuelle tilpasninger, revisjoner og konkretiseringer av utdanningsplanen. Veileder skal også, sammen med LIS-en, følge med på og sørge for at LIS får vurdert oppnådd kompetanse.

Beskrivelse av Klinisk tjeneste, rotasjoner og hospiteringer

For LIS i akutt- og mottaksmedisin vil alle læringsmål for del 2, del 3 samt FKM dekkes ved Stavanger Universitetssykehus i samarbeid med Stavanger legevakt i Stavanger kommune (dette gjelder læringsmål: AMM 002, 003, 004, 008, 039, 040).

Spesialiteten har felles del 2 med øvrige indremedisinske spesialiteter, og læringsmålene vil bli oppnådd gjennom rotasjon mellom seksjonene i Mottaksklinikken. Dette inkluderer minimum klinisk tjeneste blant annet ved hjerteavdelingen (som inkluderer medisinsk intensiv overvåkning (MIO)) og seksjoner for lunge- og fordøyelsessykdommer. (Se: Spesifikke momenter for læringsaktiviteter del 2 Felles indremedisin)

LIS AMM vil i del 3 i hovedsak være tilknyttet Mottaks- og Observasjonsavdelingen (MOBA). Klinisk tjeneste ved post, poliklinikk, vaktarbeid og teoretisk opplæring ved felles internundervisning samt faste ferdighets- simuleringsøvelser utgjør hoveddelen av interne læringsaktiviteter. LIS forventes også å delta i kvalitetssikring- / forbedring- og pasientsikkerhetsarbeid, samt forskningsrelaterte aktiviteter. I tillegg inngår interne og eksterne kurs som ledd i utdanningen.

I tillegg til tjeneste i Mottaksklinikken er det inngått avtaler om å utføre tjeneste/ hospitering ved andre avdelinger ved sykehuset, samt ved Stavanger legevakt (her foreligger fagavtale). Dette er

med henblikk på noen læringsaktiviteter innen del 3 AMM læringsmål for temaene psykiatri, obstetikk og gynekologi, pediatri, øye, ØNH, prehospitale tjenester, anesthesiologi og luftveishåndtering, og intensivmedisin. I tillegg er det inngått avtale om samarbeid om læringsaktiviteter/ hospiteringer ved Stavanger Legevakt som inkluderer undervisning fra Overgrepsmottaket som drives ved Stavanger Legevakt. Tjenesten vil være av dagers til noen ukers varighet og følger anbefalinger gitt av Spesialitetskomiteen for akutt- og mottaksmedisin (SKAMM) med individuell tilpasning til hver enkelt LIS slik at tilstrekkelig kompetanse og ferdigheter oppnås for hvert læringsmål. Totalt tid på del 3 er omkring 2 år, det vil være noe ulikt hvor lang tid man har ved de ulike avdelingen ut fra tidligere kompetanse i faget og hvor hurtig man behersker de ulike læringsmålene.

[Spesifikke momenter for læringsaktiviteter del 2, felles indremedisin](#)

Basiskompetanse: Læringsmål (FIM 001- FIM 004)

Oppnås ved klinisk tjeneste i Mottaksklinikken med supervisjon fra erfarne kolleger. Andre læringsaktiviteter er internundervisning og Nasjonalt kurs i Akuttmedisin.

Akutt indremedisin: Læringsmål (FIM 005- FIM 022)

Oppnås ved klinisk tjeneste i mottaksklinikken, med supervisjon fra erfarne kolleger. Alle LIS blir involvert i simuleringstrening for AHLR, samt Kritisk syk voksen team. LIS skal selv registrere deltakelse ved minimum trombolysedokumenteringer. Teoretisk kunnskap dekkes ved internundervisning og nasjonalt kurs i Akuttmedisin.

Andre generelle læringsmål: Læringsmål (FIM 023- FIM 027)

Oppnås ved klinisk tjeneste i Mottaksklinikken med supervisjon fra erfarne kolleger, samt ved internundervisning.

Hjertesykdommer: Læringsmål (FIM 028-FIM 048)

Oppnås ved klinisk tjeneste i Mottaksklinikken med supervisjon fra erfarne kolleger. Alle LIS har i sin utdanning tjeneste ved kardiologisk avdeling og ved medisinsk intensiv overvåkning. LIS skal registrere selv at de under supervisjon har utført og tolket minimum 25 arbeids EKG, minimum 50 ekkokardiografiske undersøkelser, 5 elektrokonverteringer. Andre læringsaktiviteter er internundervisning og Nasjonalt kurs i Hjertesykdommer, inkl. EKG og ekkokardiografi.

Lungesykdommer: Læringsmål (FIM 049- FIM 061)

Oppnås ved klinisk tjeneste i Mottaksklinikken med supervisjon fra erfarne kolleger. LIS skal registrere selv at de under supervisjon har utført og tolket minimum 30 spirometrier, selvstendig har

utført og tolket minimum 100 blodgasser. Teoretisk kunnskap dekkes ved internundervisning og Nasjonalt kurs i Lungesykdommer.

Nyresykdommer: Læringsmål (FIM 062- FIM 078)

Oppnås ved klinisk tjeneste i Mottaksklinikken med supervisjon fra erfarne kolleger. Teoretisk kunnskap dekkes ved internundervisning og Nasjonalt kurs i Nyresykdommer.

Fordøyelsesykdommer: Læringsmål (FIM 079-FIM 093)

Oppnås ved klinisk tjeneste i Mottaksklinikken med supervisjon fra erfarne kolleger. Teoretisk kunnskap dekkes ved internundervisning og Nasjonalt kurs i Fordøyelsesykdommer.

Endokrinologi: Læringsmål (FIM 094-FIM 107)

Oppnås ved klinisk tjeneste i Mottaksklinikken med supervisjon fra erfarne kolleger. Teoretisk kunnskap dekkes ved internundervisning og Nasjonalt kurs i Endokrinologi.

Infeksjonssykdommer: Læringsmål (FIM 108-FIM131)

Oppnås ved klinisk tjeneste i Mottaksklinikken med supervisjon fra erfarne kolleger. LIS skal registrere selv at de under supervisjon har utført og tolket på pasient eller simulator minimum 10 lumbalpunksjoner. Teoretisk kunnskap dekkes ved internundervisning og Nasjonalt kurs i Infeksjonssykdommer.

Geriatrici: Læringsmål (FIM 132-FIM140)

Oppnås ved klinisk tjeneste i Mottaksklinikken med supervisjon fra erfarne kolleger. Teoretisk kunnskap dekkes ved internundervisning og Nasjonalt kurs i Geriatrici.

Blodsykdommer: Læringsmål (FIM 141-FIM152)

Oppnås ved klinisk tjeneste i Mottaksklinikken og ved Klinikk for medisinsk service og ABK, Avdeling for blod- og kreftsykdommer med supervisjon fra erfarne kolleger. LIS skal registrere selv at de under supervisjon har utført og tolket mikroskopi av minimum 30 blodutstryk. Teoretisk kunnskap dekkes ved internundervisning og Nasjonalt kurs i blodsykdommer.

[Spesifikke momenter for læringsaktiviteter del 3, akutt- og mottaksmedisin](#)

Klinisk ledelse og triage i akuttmottak: Læringsmål (AMM 001-005 samt AMM 008).

Oppnås ved klinisk tjeneste i akuttmottak under direkte supervisjon av en erfaren lege. Tjenesten i akuttmottak er minimum 24 måneder. LIS AMM LIS vil hospitere ved AMK (1dag), ambulansetjenesten (2 dager), Norsk luftambulans (1 dag), i tillegg til ved Stavanger Legevakt (14 dager) samt ha undervisning om og omvisning i Voldtektmottaket ved Stavanger Legevakt. LIS vil få

erfaring i å lede både stans team, Kritisk syk voksen team, samt delta i traumeteam, trombolyseteam og akutt barneteam (jfr. Anbefalte ferdigheter og prosedyrer i SKAMM).

Læringsaktiviteter inkluderer også gjennomføring av kurs i Klinisk ledelse i team (lokalt kurs), samt trening gjennom ulike teambaserte simuleringsøvelser (eksempelvis in-situ Kritisk Syk Voksen team trening). Teoretisk kunnskap dekkes av internundervisning samt anbefalt nasjonalt kurs AMM – introduksjonskurs. Antall prosedyrer/ gjennomføringer relatert til «team og ledelse» følger anbefalinger fra SKAMM, individuelt tilpasset slik at tilstrekkelige ferdigheter oppnås for den enkelte LIS.

Generelle kliniske læringsmål: Læringsmål (AMM 006-010)

Inngår i/ er beskrevet under andre punkter i denne listen. Læringsmål: AMM 009, Akutte smertetilstander vil inngå i ferdighetstrening og klinisk tjeneste under supervisjon i sammenheng med behandlingen av relevante pasienter ved de ulike læringsarenaer LIS tjenestegjør ved.

Klinisk toksikologi samt rus, abstinens, psykiatri og utagerende adferd: Læringsmål (AMM 011-015 samt AMM 018-026)

Oppnås ved klinisk tjeneste i akuttmottak og observasjonsposten (OBA) under direkte supervisjon av en erfaren lege.

Som ledd i klinisk tjeneste ved OBA vil man også arbeide ved Tverrfaglig OBA (TOBA), som er 6 sengeplasser forbeholdt pasienter med sammensatte problemstillinger innen rusmedisin, psykiatri og somatikk. Der er det etablert tett samarbeid mellom de nevnte fag med mange yrkesgrupper involvert. LIS vil også sammen med overlege OBA ha ansvar for/ tilsyn med pasienter med alvorlige forgiftninger som ligger på sykehusets intensivavdeling.

LIS AMM vil ha tjeneste ved intensivavdelingen og ved Medisinsk Intensiv Overvåking (MIO) i minimum 3 uker. Denne tjenesten inngår i 1 måneds tjeneste innenfor "Anestesi, analgesi og luftveishåndtering" og "Intensivmedisin" (jfr. anbefaling fra SKAMM). LIS vil også hospitere ved psykiatrisk akuttmottak (AMC2) i Helse Stavanger.

Ferdighetstrening og simulering inkluderer in-situ simulering av team mottak, samt simuleringstrening av mestring av vold og utagerende adferd. Teoretisk kunnskap dekkes av internundervisning samt anbefalt nasjonalt kurs AMM introduksjonskurs samt kurs i Klinisk toksikologi.

CBRNE samt katastrofe og beredskap: Læringsmål (AMM 010 samt 016-017)

Oppnås ved opplæring i lokale beredskapsrutiner, ferdighetstrening samt deltakelse i beredskapsøvelser og mulighet i deltakelse i PLIVO øvelser. Akuttmottak har ansvar for beredskapslageret til vårt sykehus, og gjennom undervisning og intern gjennomgang skal LIS få en innføring i dette. Teoretisk kunnskap dekkes av internundervisning samt anbefalt nasjonalt kurs i CBRNE som avholdes i samarbeid mellom forsvaret og OUS.

Syre-/ base- og elektrolyttforstyrrelser: Læringsmål (AMM 027-029)

Oppnås ved klinisk tjeneste i akuttmottak, OBA og MIO under direkte supervisjon av en erfaren lege. De er også ønskelig med klinisk tjeneste/ en rotasjon ved nyreseksjonen i løpet av utdanningstiden. Teoretisk kunnskap dekkes av internundervisning samt anbefalt nasjonalt kurs i Syre-base og elektrolyttforstyrrelser i akuttmedisin.

Nevrologi: Læringsmål (AMM 006-007 og 030-033)

Oppnås ved klinisk tjeneste i akuttmottak og OBA under direkte supervisjon av en erfaren lege. Det er avtalt samarbeid med nevrologisk avdeling, slik at LIS AMM vil superviseres av nevrologisk vakthavende/ ha særlig fokus på nevrologiske pasienter i akuttmottak i minimum 14 dager. Ferdighetstrening og simulering inkluderer deltakelse i in-situ trombolyseteam trening. Teoretisk kunnskap dekkes av internundervisning samt anbefalt nasjonalt kurs AMM – introduksjonskurs

Kirurgi og traumatologi: Læringsmål (AMM 006-007, 034-037, 041-042 og 045)

Oppnås ved klinisk tjeneste i akuttmottak og OBA under direkte supervisjon av en erfaren lege fra relevant fag alt etter problemstilling (inkludert AMM, kirurgi, ortopedi, nevrokirurgi etc). Det er avtalt samarbeid med kirurgisk klinikk, slik at LIS AMM vil håndtere kirurgiske pasienter sammen med det kirurgiske vaktteamet/ ha særlig fokus på kirurgiske pasienter, inkludert traumepasienter, i akuttmottak i til sammen 1 måned. Dette inkluderer også deltakelse på traumevisitt på inneliggende pasienter. AMM LIS inngår per i dag ikke i traumeteam, men skal delta på in-situ traumetrening i akuttmottak som arrangeres ukentlig. AMM LIS får opplæring i systematisk tilnærming etter ABCDE prinsippet gjennom teoretisk undervisning, ferdighetstrening og in-situ simulering i akuttmottak. Det er ønskelig at LIS avlegger ATLS eller tilsvarende kurs. Teoretisk kunnskap dekkes også av internundervisning samt anbefalt nasjonalt kurs AMM – introduksjonskurs.

Ortopedi: Læringsmål (AMM 006, 038 og 041-042)

Oppnås ved klinisk tjeneste i akuttmottak og skadepoliklinikken under direkte supervisjon av en erfaren lege. LIS AMM vil ha tjeneste ved vår skadepoliklinikk samt vurdere ortopediske pasienter i akuttmottak i til sammen 14 dager. Teoretisk kunnskap dekkes av internundervisning samt anbefalt nasjonalt kurs AMM – introduksjonskurs.

Øyesykdommer: Læringsmål (AMM 039)

Oppnås ved klinisk tjeneste i akuttmottak under direkte supervisjon av en erfaren lege samt ved at LIS vil ha en følgevakt med øyelege ved sykehusets øyeavdeling. I tillegg skal LIS hospitere 14 dager ved Stavanger Legevakt med loggføring av pasienter med akutte øyetilstander. Teoretisk kunnskap dekkes av internundervisning samt anbefalt nasjonalt kurs AMM – introduksjonskurs.

Øre- nese- hals (ØNH): Læringsmål (AMM 040)

Oppnås ved klinisk tjeneste i akuttmottak samt ved ØNH avdelingen under direkte supervisjon av en erfaren lege. LIS vil ha en følgevakte med ØNH lege ved sykehusets ØNH avdeling med fokus på akutte pasienter. I tillegg skal LIS hospitere 14 dager ved Stavanger Legevakt med loggføring av pasienter med akutte ØNH tilstander. Teoretisk kunnskap dekkes av internundervisning samt anbefalt nasjonalt kurs AMM – introduksjonskurs.

Gynekologi og obstetrikk: Læringsmål (AMM 043-044)

Oppnås ved klinisk tjeneste i akuttmottak samt ved Kvinneklinikken under direkte supervisjon av en erfaren lege. LIS vil håndtere tverrfaglige gynekologiske eller obstetriske pasienter som ledd i klinisk tjeneste i akuttmottak, samt ha tjeneste i 1 uke ved Kvinneklinikken som følgevakt (tjeneste ved deres ØH poliklinikk sammen med vakthavende gynekolog). Teoretisk kunnskap og praktiske ferdigheter dekkes av internundervisning samt ferdighetstrening som arrangeres i samarbeid med Kvinneklinikken. Dette i tillegg til anbefalt nasjonalt kurs AMM – introduksjonskurs.

Luftveishåndtering og ventilasjon hos kritisk syke pasienter samt analgesi: Læringsmål (AMM 046-057)

Oppnås ved klinisk tjeneste under supervisjon i akuttmottak og ved medisinsk intensiv overvåkning (MIO), samt gjennom ved tjeneste ved anestesi- og intensiv avdeling. Med henblikk på luftveishåndtering skal LIS tilegne seg grunnleggende praktiske ferdigheter først gjennom organisert ferdighetstrening og simulering, før LIS deretter tjenestegjør ved vår dagkirurgiske avdeling. Her følges oppsatt plan/ prosedyreliste som følger krav angitt av SKAMM, individuelt tilpasset hver enkelt LIS slik at tilstrekkelige kunnskaper og ferdigheter oppnås. Videre trenes det jevnlig på håndtering av luftveier i akuttmottak (minst 2x/år). LIS AMM tjenestegjør 3 uker ekstra ved MIO (utover tjeneste som ledd i del 2 FIM), og intensiv- avdelingen Alt dette inngår i/ utgjør til sammen 1 måned tjeneste "Anestesi, analgesi og luftveishåndtering" og "Intensivmedisin" jfr anbefaling fra SKAMM.

Ultralydundersøkelser og annen bildediagnostikk: Læringsmål (AMM 058-064)

Oppnås ved klinisk tjeneste i akuttmottak og i OBA gjennom direkte supervisjon, internundervisning og ferdighetstrening. Antall prosedyrer følger anbefalinger fra SKAMM, individuelt tilpasset slik at

tilstrekkelige ferdigheter oppnås for den enkelte LIS. Dette er i tillegg til anbefalt nasjonalt kurs Ultralyd i akuttmedisin.

Etikk: Læringsmål (AMM 065)

Oppnås ved klinisk ledelse under rotasjoner gjennom hele utdanningsløpet. Dette er også tema for gruppeveiledning/ refleksjon, samt veiledningssamtaler.

Pediatri: Læringsmål (AMM 008, 022 og 066)

Oppnås ved klinisk tjeneste i akuttmottak samt ved Barne- og ungdomsklinikken under direkte supervisjon av en erfaren lege. Per i dag tas kirurgiske og ortopediske barn imot i vanlig/ voksen akuttmottak samt skadepoliklinikk, mens pediatriske pasienter tas imot på barneakuttmottak/ barneavdelingen. I vårt nye sykehus som er under bygging, vil det være et felles barnemottak vegg-i-vegg med voksen akuttmottak, noe som vil gjøre klinisk tjeneste opp mot de pediatriske pasientene lettere tilgjengelig. Før flytting til nytt sykehus vil LIS AMM ha 4 ukers klinisk tjeneste ved barnemottak/ barneavdelingen, samt delta i team mottak av kritisk syke barn i akuttmottak. Klinisk tjeneste med henblikk på kirurgiske og ortopediske/ skadde barn inngår tjeneste ved akuttmottak og vår skadepoliklinikk. Ferdighetstrening og simulering inkluderer deltakelse i in-situ Kritisk syk barn team trening. Teoretisk kunnskap dekkes av internundervisning samt anbefalt nasjonalt kurs AMM – introduksjonskurs.

Felles kompetansemål (FKM)

Det arrangeres et 2 dagers regionalt basiskurs i felles kompetansemål for LIS2/3 på tvers av spesialiteter i regi av helse Vest. Kurset dekker læringsmål (LM) innen fire av temaene i Felles kompetansemodul (FKM): Etikk (LM 1, 2, 3 og 4), Kvalitet og pasientsikkerhet (LM 41, 42 og 43), Lovverk (ML 46 og 47) og Systemforståelse, organisasjonsutvikling og ledelse (LM 70, 71, 72, 73 og 74).

Alle LIS skal også ta kurs i veiledning og supervisjon, samt Kurs i administrasjon og ledelse. LIS tilbys kurs i kommunikasjon, 4 gode vaner, som arrangeres på SUS.

Videre arrangeres minimum seks ganger årlig gruppeveiledninger med formål å dekke FKM. Temaene under FKM dekkes også under klinisk tjeneste og i simuleringstrening. Temaene er også med som en del av de individuelle veiledningssamtalene.

LIS AMM involveres aktivt i kvalitetsforbedring/kvalitetssikring og pasientsikkerhetsarbeid i MOBA.

Figur 2 Oversikt over læringsarena og tilhørende FIM- og AMM læringsmål

	læringsarena	læringsmål
DEL 2: felles læringsmål for indremedisinske spesialiteter	SUS, Mottaksklinikken	FIM 001-152
	SUS, Klinikk for medisinsk service og ABK, Avdeling for blod- og kreftsykdommer	FIM 141- 152
Del 3 akutt- og mottaksmedisin	Mottaksklinikken, MOBA	AMM 001, 002, 004, 005, 006, 007, 008, 009, 010, 012, 013,014,015, 016, 017, 018, 019, 020, 021, 022, 023, 024, 025, 026 ,027, 028, 029, 030, 031, 032, 033, 034, 035, 036, 037, 038, 039, 040, 041, 042, 044, 045, 046, 047, 048, 050, 052, 053, 054, 055, 056, 057, 0,58, 059, 060, 061, 0,62, 063, 064, 065
	Mottaksklinikken, Kardiologisk avdeling	AMM 011, 012, 013, 056, 0,57, 058, 065
	Klinikk psykisk helsevern, voksne	AMM 006, 020, 021, 022, 023, 024, 025
	Kvinne- og Barneklubben, barneklubben	AMM 022, 066
	Kvinne- og barneklubben, kvinneklubben	AMM 044, 043
	Klinikk A, Intensiv- og postoperativ avdeling	AMM 065, 009, 012, 013, 014, 015, 046, 047, 048, 049, 050, 051, 052, 053, 054, 055, 056, 057
	Klinikk A, Dagkirurgisk avdeling	AMM 046, 047, 048, 049, 050, 051,052, 054
	Klinikk for hode- hals og rehabilitering, Øre-Nese- hals avdelingen	AMM 040, 041
	Klinikk for hode- hals og rehabilitering, Øyeavdelingen	AMM 039
	Prehospital klinikk	AMM 002, 003, 004
	Stavanger legevakt	AMM 002, 003, 004, 008, 039, 040

Teoretisk undervisning og kurs

LIS2/3 deltar mandag, onsdag og torsdag på 30 minutters teoretiske undervisninger for mottaksklinikken hvor LM som skal gjennomgås er definert ved oppstart. Hver fredag er det 45 minutter teoretisk undervisning for hele sykehuset med tema fra alle spesialiteter.

Hver tirsdag er det 30 minutter undervisning ved seksjonen som LIS til enhver tid er tilknyttet AMM læringsmål dekkes under tiden man jobber i MOBA. Undervisningsansvaret går på rundgang, og oppgitte temaer tar utgangspunkt i relevante læringsmål for AMM. Temaer er satt opp i en plan for å sikre at alle relevante læringsmål gjennomgås i løpet av en 2 års periode. Til sammen tilbys 2 timer og 45 min internundervisning i uka. Til sammen utgjør internundervisningen dermed over 70 timer per år (Jfr. § 24 i Spesialistforskriften). I tillegg legges det opp til undervisning/ ferdighetstrening for LIS3 AMM hver andre uke ved ferdighetssenteret, ved kasuistikkfremlegg eller ved presentasjon av forskningsartikkel.

Det tilbys 2 uker utdanningspermisjon med lønn per år for å delta på kurs.

Ferdighetstrening og simulering

Stavanger Universitetssykehus har tilgang til et eget læringssenter (SAFER - Stavanger Acute Medicine Foundation for Education and Research), hvor LIS deltar i organiserte kurs og andre læringsaktiviteter. I tillegg er det etablert et ferdighetssenter beliggende på sykehuset. Her kan man trene på intraossøs tilgang, venflon legging med UL teknikk og ultralyd av hjerte på dukke og alle anbefalte prosedyrer innen luftveishåndtering (jfr. Ferdighet/ prosedyre i SKAMM anbefalinger). I tillegg gjennomføres det regelmessige in-situ simuleringer etter, lokalisert i Akuttmottak for håndtering av traumer, hjertestans, trombolyse, kritisk syk voksen og akutt barneteam. LIS AMM prioriteres til å delta i alle teamsimuleringer. LIS AMM gis også mulighet til deltakelse på 'Train the Trainer' fasilitatorkurs og 'Train the Instructor' kurs rettet mot simulering og ferdighetstrening. Fire av fem AMM spesialister er i dag godkjente Train the Trainer fasilitatorer.

Forskning

Mottaksklinikken har 35 leger med doktorgrad. Flere av legene har akademiske stillinger inkludert 7 professor stillinger og 6 førsteamanuensis stillinger ved universitetene i Bergen og Stavanger. To av fem AMM spesialister har PhD, og en er i slutten av PhD løp. Både OBA og Akuttmottak er arenaer for pågående forskningsprosjekt. Deriblant er akuttmottak involvert i et større forskningsprosjekt på delirium hos personer fra 65 år. En av AMM spesialistene er biveileder for en PhD kandidat i dette

prosjektet. Prosjektet har mottatt åpen prosjektstøtte, og her er muligheter fremover for AMM LIS å delta i forskning.

Internundervisninger inneholder jevnlig artikkelgjennomgang som er gjenstand for kritisk vurdering. Hver avdeling i Mottaksklinikken holder forsknings møter der LIS er velkommen og LIS oppmuntres til å delta i forskning. Muligheten til å delta i forskning tas opp i veiledning og supervisjon.

Supervisjon, veiledning og faglig utvikling

Alle LIS får tildelt veileder ved ansettelse. Første år kan dette være en spesialist i annen indremedisinsk spesialitet, men det tilstrebes å få veileder med AMM som spesialitet så snart som mulig, og før år 3. Veiledningssamtaler er satt av fast i arbeidsplan med 2 x ½ time per måned. Veilederne har gjennomført veilederkurs i regi av Helse Stavanger HF. LIS dokumenterer avviklet veiledning ved å lage referat i kompetanseportalen.

Klinisk supervisjon av erfarent helsepersonell, foregår ved alle læringsarenaer på poster, poliklinikker, i akuttmottaket, dagkirurgisk avdeling, Ambulanse, AMK, luftambulans og legevakt. LIS beholder sin veileder også når de hospiterer ved andre læringsarenaer, men vil da superviseres av relevant helsepersonell hvor de tjenestegjør. Evalueringskollegium avholdes en gang per halvår/rotasjon. Faglig progresjon evalueres fortløpende. Veileder innhenter informasjon fra supervisorer samt fra evalueringskollegium for en helhetlig evaluering av LIS legens faglige utvikling. Det settes av tid til faglig fordypning for LIS, tilsvarende i snitt 4 timer per uke.

Vurdering og dokumentasjon av oppnådde læringsmål

Dokumentasjon av oppnådde læringsmål vil foregå i kompetanseportalen, og vurderingen gjøres både av supervisor, evalueringskollegium og veileder. LIS diskuterer det enkelte læringsmål med både supervisor og veileder, før det sendes til endelig godkjenning hos leder.

Evalueringskollegium, bestå av alle AMM spesialistene ansatt i MOBA, LIS sin veileder samt evt. andre overleger som har jobbet med LIS som skal vurderes. På forhånd har LIS vurdert sin egen progresjon i et skjema utarbeidet for dette. Skjema gjennomgås i evalueringskollegiet, og det gjøres en vurdering på om LIS har forventet utvikling, hva LIS skal ha positiv tilbakemelding på og hva LIS kan jobbe mer med. Tilbakemeldingen tar LIS sin veileder tilbake til LIS – og sammen går de gjennom dette. Gjennom regelmessig veiledning sikrer man fortløpende tilbakemeldinger på faglig progresjon og oppnådde læringsmål.

Etterutdanning for spesialister

Oppsett for etterutdanning av spesialister er et pågående tema i arbeidsgrupper i regi av DNL.

Spesialister i AMM/ overleger i vår avdeling skal delta i jevnlig trening og simuleringsaktiviteter, samt i avdelingens internundervisning. Det gis mulighet for fordypning/ etterutdanning i sammenheng med overlegepermisjoner, som opparbeides til 4 måneder hvert 5. år. Spesialister har også rett på 10 dager årlig med kurs/faglige seminar.

Utdanningsutvalg og utdanningsansvarlig overlege

Mottaksklinikken har et utdanningsutvalg som planlegger og koordinerer utdanningsaktiviteter for alle LIS når det gjelder del 2 felles indremedisin.

Utdanningsutvalget for akutt- og mottaksmedisin består av utdanningsansvarlig overlege AMM, sammen med avdelingsoverlege for akuttmottak, ansvarligoverlege i OBA og to AMM LIS.

Utdanningsansvarlig overlege AMM er involvert i utarbeidelse av LIS AMM sine utdanningsplaner, sette opp og avtale hospitering og tjeneste ved læringsarenaer utenfor Mottaksklinikken, lede evalueringskollegium hvert halvår, sette opp internundervisning og lede utdanningsutvalget for AMM.

Tillitsvalgte

LIS3 får ved ansettelse informasjon om lokale tillitsvalgte i Yngre legers forening. Det arrangeres jevnlig møter ledet av YLF-representanter for Mottaksklinikken.

Kontakt

Ved spørsmål om spesialistutdanningen ta kontakt med:

- Veileder
- Utdanningsansvarlig overlege for akutt- og mottaksmedisin
- Avdelingsoverlege akuttmottak